

ח: עין משפט
נר מצוה

בא א"י מ"י מ"י מהלכות
פסח (למנוח) כ"א:
בב ב' שלם ה' ו' ו' ו'
מהלכות קידוש פסח
הל' ו':
בג ג' מ"י מ"י מ"י מהלכות
הל' ד':
כד ד' שלם ה' ו' ו' ו'
כה ה' מ"י מ"י מ"י מהלכות
מנחה הל' ו':

רבינו חננאל

... משה שהפריש ודא
נוהר ולא נטמא. ואם
יניחו [לרביעין] שמא
שביעי הוא התורה אמרה
ביום השלישי ואח"כ
ביום שביעי, (א) ולכשיבא
דריבוי פריש שביעי
לטמאה השלישי לטמאה
קודם הפרישה הוא ביום
אחר, וכו' שלא הוזה
בו ביום השביעי אינה
מצוה שאנה מצוה
אלא בשקדמה הוזה
בשלישי, ואוקימנא לבר
מביעי וכו' ופשוטא היא.
פירוש לשון (סנהדרין)
[פריהדרין] כגון אנדרטם
המסורה לשוקים, בלויט
תכני העצה ופשוטא לביש
יון. ח"ד הנחתובין לא
חייבם הנחתובין להפריש
אלא תרומת מעשר, שראו
חלק אחד ממנו. פ"י
(תרי"ב) מי שיש לו ק'
איפות חייב לתת מהן י'
איפות ללוי מעשר וחייב
הלוי לתת ממנו י' איפות
איפה אחת לכהן וראו
תרומת מעשר, נמצאת
התרומת מעשר שחייב
הלוי לתת לכהן איפה אחת
שהיא אחת ממאה איפות
(שלישית), והלוקח מעט
הארץ דבר ברור הוא
שהתרומה שהיא שנים
ממאה היא אחת מן ודאי
מפרישין ונתנין אותה
לכהן.

(א) ודבר רמב"ם אלו שם
לפנינו הם משוללי כח ואולי
ז"ל ואלו לאו לחם ליום
הדעי (לפריש) שביעי
למנוח הוא הל' לטמאה
ה' ביום אחד קודם הפרישה
וכיון שלא היה וכו' (כ"ג).

שבעת ימים פרק ראשון יומא

והא דקאמר התם והוא הטמא על הטמא לה לי אטריך סד"א
שלישי למעוטי שני שביעי למעוטי שני דקא ממעט ימי טהרה אכל
היכא דעבד ברביעי ובשמיני אימא שפיר דמי קמ"ל יש לפרש אפילו
למ"ד אין הוזה בזמנה מזה ואלו או קאמר ברביעי או בשמיני כלומר
סד"א אי עבד הוזה קמיתא ברביעי
והשני שביעי או קמיתא בשלישי
כמשפטא ובתרייתא בשמיני קמ"ל
דנענין שיהא ד' ימים בין הוזה
להוזה לא פחות ולא יותר וכן פירש
רש"י התם:

דא"ר חנניא סגן הכהנים הא
איכא נמי הא. תימה לי
אכתי איכא נמי שני פורש ללשכת
פריהדרין וזה פורש ללשכה שעל פני
הבירה י"ל דלא קא חשיב אלא מילתא
דחשיבא שיש מעלה זוה מצוה
אצל מה שזה פורש ללשכה זו וזה
פורש ללשכה זו לאו מילתא דחשיבא
הוא כהאי טפי מנכחי אי נמי י"ל
לפרש דמי מילי קחשיב שזה פרישמו
לקדושה דהיינו "ללשכת פריהדרין
שהיה צנויה בקדוש ואפילו אח"כ
שהיה פתוחה לחול וא"כ היה מוכה
יסוד דאי לאו הכי הא אין ישיבה
נעורה וכו"ש שאין ישיבה נה וכו"
לא היו פרישמו לקדושה יש לומר
אפ"ם כיון דהיתה צנויה בקדוש
נמנמן לעודה קרי ליה שפיר פרישה
לקדושה וזה פרישמו לטהרה ללשכה
שעל פני הבירה העומדת בהר היתה
שאר זו קדושה יותר מירושלים אלא
טעור יותר שזה ובעל קרי וכל מי
שטמאה יואה מגופו אין נכנסין לו
יש מפרשין ללשכת פריהדרין היתה
פתוחה לקדוש ואע"ג דא"כ קדש
הוא ואין ישיבין על יד לומר כיון
דמוכה קדש לענין אכילת קדשי
קדשים כדמשמע בלויט מקומן
(נחמ"ס דף קנ.) מיהו מותר לישב בה
ולישב בה דלא קדשה לגמרי כקדושת
עורה דהא אחר בפרק אחרון מקומן
(שם) דאין חייבין עליהן כרת טמאים
לישב ולישב בהם ועוד איכא בינייהו מילתא אחריתי שזה אחיו
הכהנים נוגעין בו וזה אין אחיו הכהנים נוגעין בו ולא נהירא
כדמשמע לקמן בשלישי פ"ב ודף קה. ושם גבי זקן יושב כדמערבה
דאין ישיבה בלשכות הצנויות בחול ופתוחות לקדש:

תנן התם הנחתובין לא חייבו אותם להפריש אלא תרומת מעשר
והא"ה. בפ"ב דמסכת דמאי פריך בירושלמי תמן (פ"ה) תנין

הלוקח מנחתו כ"ד מעשר נטל כדי תרומת מעשר וחלה וכו' והא
אם אמר הלוקח מפרש וכה את אמר נחתום מפרש ר' יונה אמר איתפלגון ר' יוחנן ור"א חד אמר כן בעושה בטמאה
נראה לפרש מתני' דהא נחתום עם הארץ העושה בטמאה ששכר גבל חנר לעשות לו חלתו בטמאה הלכך כיון דטמא כולי האי סמכין
עליה נמי דודאי תקנה ואין לר"ך הלוקח ממנו להפריש והיה מתני' דמחייב ללוקח להפריש מיירי נחתום עם הארץ דלא מפרש ומד אמר
כאן במדה דקה כאן במדה גסה ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא וכו' ומפרש התם אמתניתין אחריתי טעמא דחילוקא דבין גסה
לדקה משום חילוקא שלא יאכלו טבל בשם רבי יוחנן מדה דקה הואיל והמכור משתכר הוא מפרש מדה גסה לוקח משתכר
לוקח מפרש ופריך התם וקשיא על דרבי יוחנן אם בעושה בטמאה יפריש על הכל פ"י אפילו מעשר שני ונסקוה לירושלים ומשני
דבין הוא שלא יפריש כלום שאין מוסרין ודאי לעם הארץ כלומר דאפילו ודאי דאיכא למימר דעם הארץ יעשרנו אפי' הכי לא סמכין עליה
דחשיבין דילמא לא מתקן ליה והיינו דקאמר אין מוסרין אפי' ודאי לעם הארץ דוקא אכל לחבר שרי ומתניתין נחתום חנר ששכר
לחבר עסקין וא"כ דבין הוא דהנחתום לא יפריש לכל הפחות מעשר שני משום דטריחא מילתא טובא לאסקוה לירושלים פטורים
הנחתומין מלהפריש מעשר שני משום דטריחא מילתא אפ"י ודאי לעם הארץ אכל דמאי מוסרין דהא לימא דכעריבין בפ' בכל מערבין
(דף לז.) מוכח דאין מוסרין דמאי לעם הארץ גבי עם הארץ שאמר לחבר קח לי אגודה של ירק וכו' המוכר את הספיה (וכ"ד דף פח.)
גבי הלוקח ירק מן השוק וכו' ובפ"ק דחולין דף ק. ה) הנותן לחמותו מעשר את שהוא נתן לה ואת שהוא נטל הימנה ומקשה
אנמי על דרבי אלעזר אם במדה דקה יפריש על הכל ולא משני מדי לפי שכר חירן לר' יוחנן והוא הדין לר' אלעזר
(וכ"ד)

זה פרישמו לקדושה. ליכנס למנחה שכינה ולא יהא לבו וזה עליו
והא נבדל מכל קלות ראש שחלה עליו אימא בהדלתו מן הכהדות:
וזה פרישמו לטהרה. להחמיר בטמאתו מפני קל שעשין בו לטמא
בו ביום להטבילו להוילא מלגן של דיוקים לכן החמירו בטמאתו
שלא יהא אדם נוגע בו: הא איכא
נמי האי. שזה מוין עליו כל שעה:
זה אין מוין עליו כל שעה:
בשלמא. יוס ראשון מוין עליו שמה
היום יוס שלישי לטומאתו וכן שני
וכן שלישי שמה שעה אחת קודם
פרישמו נטמא: חמישי שמה שביעי.
שם היה הראשון לפרישה שלישי
לטומאה נמלא החמשי שביעי וכן שני
וכן שביעי: אלא רביעי. אחאי מוין
עליה לא בשלישי איכא לספוקי דהא
משפירש לא נטמא צמת ולא שביעי
איכא לספוקי שם היה שביעי
לטומאתו הכי יוס אחד לפני פרישמו
שלישי לטומאה נמלא שלא היה
בשלישי והוא שביעי צמא שלישי
אזני כלום: וכל אימא דמפרשמי
מפרשין ליה. ואע"ג דלא היו רביעי
שלו בשבת וממלאה האחת בטלה שני
ימים: דכידין פליג מילתא. שאין
זמנה קצוה: דינפרמי רביעי שלו
בשבת. ולא יפסקו הווימי אלא יוס
אחד: פריהדרין. פקודי המלך:
לשכת צנוותי. לשון שרים כך היתה
נקראת לשכת שרים: כחמלה. כל
ימי שמעון הדיוק שהארץ ימים היו
קוראין אותה לשכת צנוותי: מסוך
שנותנין ממון לכסוסה. מתוך שסכיה
בית שני היו עומדין ע"י ממון שנותנין
על כהונה גדולה למלכי בית חשמונאי:
מחליפין אוסר כל י"ב חדש. כלומר
שרשעים היו ולא היו מוילאין שנתן
ומעמידים אחר מתמיו וכל כהן
המתחדש בה סותר אותה וכוונה
בין נאה מן הראשון שמהא קרייה
על שמו ונמלא מתחלפה כל שנה
ושנה: כפרהדרין הללו. שמהלך
מתחלפ כל שנה ושנה חזרו לקרות

לשכת פריהדרין: הנחתובין. הלוקחין תבואה מעם הארץ למכור פת
לשוק לא חייבו עליהן להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים
אלא תרומת מעשר שהוא אחד ממאה וחלה יתן לכהן אכל
שאר כל אדם הטילו עליו להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים
ומעשר ראשון ומעשר שני מפרישין אותן ואין נותנים ובנחתום חנר
עסקין ומתוך שהוא רגיל למכור כל שעה הקילו עליו שאין לר"ך
להפריש עליו מעשר שני של דמאי לעלות לירושלים (ואין ד' לפדות:
לפי

לשכת פריהדרין: הנחתובין. הלוקחין תבואה מעם הארץ למכור פת
לשוק לא חייבו עליהן להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים
אלא תרומת מעשר שהוא אחד ממאה וחלה יתן לכהן אכל
שאר כל אדם הטילו עליו להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים
ומעשר ראשון ומעשר שני מפרישין אותן ואין נותנים ובנחתום חנר
עסקין ומתוך שהוא רגיל למכור כל שעה הקילו עליו שאין לר"ך
להפריש עליו מעשר שני של דמאי לעלות לירושלים (ואין ד' לפדות:
לפי

לשכת פריהדרין: הנחתובין. הלוקחין תבואה מעם הארץ למכור פת
לשוק לא חייבו עליהן להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים
אלא תרומת מעשר שהוא אחד ממאה וחלה יתן לכהן אכל
שאר כל אדם הטילו עליו להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים
ומעשר ראשון ומעשר שני מפרישין אותן ואין נותנים ובנחתום חנר
עסקין ומתוך שהוא רגיל למכור כל שעה הקילו עליו שאין לר"ך
להפריש עליו מעשר שני של דמאי לעלות לירושלים (ואין ד' לפדות:
לפי

מסורת הש"ס

(א) פסחים ס"ה (ב) (אחר).
(ג) דמאי פ"ב מ"ד, (ד) וז"ל
(ה) (למנוח) (ו) (בדליתא)
במסכת שני פ"ג מ"ח
והכילו הש"ס פסחים ס"א
(ז) בירושלמי,

גליון הש"ס

התוס' י"ה דא' וכו'
ללשכת פריהדרין שחית'
בגמרא. עיין לקמן דף ע"א
מס' י"ה תוס':
בא"ר וכו' שאין ישיבים
בה. עי' תוס' פסח דף קנ
פ"ג תוס' ד"ה משני:

מוסף רש"י

בשלמא ראשון שמה
שלישי. ואע"ג דלחילת
לספוקי שמה שביעי אי
יותר הוא דהא ודאי שפיר
דמי, דכל מה שמה
הוא ראשון אין פקד
כלום וכלל שנה ירכה
ושלש יממם כחמש שנים
הוא ללחם (קדושין ס"ג.)

תוס' ישנים

שביעי אם למד שביעי
לשלישי הכי נכר אחיו
אלא לימד על שביעי
החוק לשלישי שטמא:
שנותנין עליה ממון
לכסוסה. שנותנין ממון
למלכות בית חשמונאי וכו'
כך פ"י קונטרס ואין
נראה שרי' תן עולמן
היו כהנים גדולים אלא
למלכי ביתא דיד היה יהא
דאמרין לקמן דף ק"ה.
הקדוש דדינר עינא ליה
מחלה כן דאחיו של
מחלה אין זה אחיו של
בית חשמונאי דקדושין פ'
האמר דף ק"ה אלא אחר
היה לשון דכסוסה דקאמר
לכין כהונה קאמר:

(א) ז"ל הידיים.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones